

Nationellt kvalitetsregister hörselrehabilitering

Årsrapport 2015

Version 2

Rapport utgiven av Forskningsinstitutet Hörselbron

Innehåll

Versioner	4
Introduktion.....	5
Referensgrupp.....	6
Metod	7
Information från vårdgivaren.....	8
Urvals- och jämförelsekriterier	9
Behandling av data	10
Konfidensintervall	10
Deltagare	11
Täckningsgrad	12
Resultat.....	13
Definition av indikatorer	13
Nationella resultat.....	14
Åldersfördelning.....	14
Nationella värden	16
IOI-HA	17
Resultat uppdelat i landsting	18
Tillfredsställelse	18
Kontakt/Information	19
Funktion	20
Sammanfattning per landsting	21
Dalarna	21
Halland	22
Jönköping	23
Uppsala	24
Kalmar	25
Kronoberg	26
Värmland.....	27
Västernorrland	28
Västmanland	29
Skåne	30
Stockholm	31
Örebro.....	32
Östergötland	33
Bortfallsanalys	34
Förbättringsarbete	35

Appendix – Frågeformulär	41
Referenser.....	44

Versioner

Version 1: Första version

Version 2: Mindre språkförbättringar

Introduktion

Det nationella kvalitetsregistret för hörselrehabilitering omfattar hörselrehabiliteringar med hörapparat. Registret är en del av de nationella kvalitetsregistren. Registret är ett delregister under Nationellt kvalitetsregister för Öron-, Näs- och Halssjukvård.

De nationella kvalitetsregistren används löpande för lärande, förbättring, forskning samt ledning och kunskapsstyrning för att tillsammans med individen skapa bästa möjliga hälsa, vård och omsorg.

Kvalitetsregistret ger värdefullt information till vårdgivaren som kan användas vid uppföljning och utveckling av verksamheten. Varje halvår får vårdgivaren en rapport där de, för varje klinik, kan följa upp indikatorer för tillfredsställelse, kontakt och funktion. Vårdgivaren kan se spridning mellan ingående kliniker men även variationer över tid vilket ger möjlighet att följa upp effekter av förändrings- och utvecklingsarbetet.

Hur uppföljningen av den grundläggande rehabiliteringen ska utformas finns specificerat i en europeisk standard (SIS 2010). Registret följer de rekommenderade arbetsmetoderna.

Registret hanteras och utvecklas av Forskningsinstitutet Hörselbron i samråd med en referensgrupp.

Referensgrupp

Utvecklingen och kontinuiteten i registret styrs av en referensgrupp. Referensgruppen strävar efter en bred förankring där både privata vårdgivare, offentliga vårdgivare, verksamhetsansvariga samt forskare vid universitet ska vara representerade.

Ledamöter

Sten Hellström (Stockholm, Prof.)
Claes Möller (Örebro, Prof.)
Stig Arlinger (Östergötland, Prof.)
Marie Öberg (Östergötland, PhD)
Peter Nordqvist (Hörselbron, PhD)
Mie Claesson Magnell (Verksamhetskontroller, Skåne)
Åsa Skagerstrand (Örebro, Audionom/Forskare)

Adjungeras

En representant adjungeras från de fyra största privata vårdgivarna. För närvarande är Hörseltjänst, Avesina, Audionomerna/Hörsam, Din Hörsel och Audium representerade.

Metod

Aktiviteterna i projektet löper från och med maj månad nuvarande år till och med augusti månad efterföljande år.

Projektet inkluderar totalt fyra stycken utskick av postala enkäter, ett utskick per kvartal.

Varje utskick består av enkät, informationsbrev och ett förfrankerat svarskuvert.

Beroende när förskrivningen sker inom kvartalet blir fördröjningen mellan förskrivningstillfälle och utskick tre till sex månader.

Undersökningen baseras på en internationell enkät, "The International Outcome Inventory for Hearing Aids (IOI-HA)". Enkäten består av sju st. slutna frågor och mäter den upplevda nyttan av hörapparaten i dimensionerna: användning, nytta, kvarvarande begränsningar i att vara aktiv, tillfredsställelse, kvarvarande begränsningar i att delta, påverkan på andra och livskvalitet.

Enkäten är kompletterad med ytterligare tretton frågor. Dessa mäter information, bemötande och delaktighet i kontakten med kliniken. Vidare finns även frågor kring hörapparatens funktion, hur lätt den är att hantera och bakgrundsinformation.

Svarsalternativen är graderade på en femgradig skala där mer positivt alltid är till höger.

Enkäten presenteras som helhet i appendix.

IOI-HA finns översatt till 24 språk och används frekvent i andra länder, vilket gör det möjligt för internationella jämförelser.

Information från vårdgivaren

Den subjektiva informationen från patienten samordnas med objektiva uppgifter från vårdgivaren. Dessa uppgifter omfattar bland annat ålder, kön, tonaudiogram eller tonmedelvärde, förstagångsförskrivning, bilateral utprovning och hörapparatmodell. Den kompletterande informationen ger möjlighet att gruppera resultaten.

Tonmedelvärde och hörapparatmodell är ännu inte tillgängligt från alla landsting.

Tabell 1 visar data som tillförs registret från klinikerna.

Fält	Värde	Kommentar
Förskrivningsdatum	ååååmmdd	Saknas datum används det aktuella kvartalet som datum
Enhet	text	Används för att särskilja enheter inom en och samma verksamhet
Personnummer	ååååmmddnnnn	
Brukare	text	
Gatuadress	text	
Postnummer	text	
Postort	text	
Förstagångsförskrivning	text	T.ex. ja/nej
Binaural	text	T.ex. ja/nej
Artikel	text	Artikelnummer eller namn på produkten. Vid binaural antas samma artikel för båda öronen.
Luftledning HÖ	text	Alternativt TMV4
Luftledning VÄ	text	

Tabell 1 Information som tillförs från vårdgivaren

Urvals- och jämförelsekriterier

Kriterier används för att gruppera resultaten. Resultaten grupperas enligt följande tre kriterier.

Ålder och kön

Enbart personer 18 år eller äldre inkluderas. Materialet delas upp i män och kvinnor.

Förstagångsanvändare av hörapparat

Förstagångsanvändare, upp till ett års användning av hörapparat, ger ett lägre resultat i kvalitetsregistret jämfört med återkommande förskrivningar. Andelen (procent) förstagångsanvändare redovisas i alla tabeller för landsting och kliniker.

Unilateral och bilateral utprovning

Bilateral utprovning ger ett högre resultat i kvalitetsregistret jämfört med unilateral utprovning. Andelen (procent) bilaterala utprovningar redovisas i alla tabeller för landsting och kliniker.

Behandling av data

Ett riktvärde på minst tjugo respondenter anges i ÖNH-kvalitetsregistret. Därför redovisas enbart resultat som beräknas från tjugo respondenter eller fler.

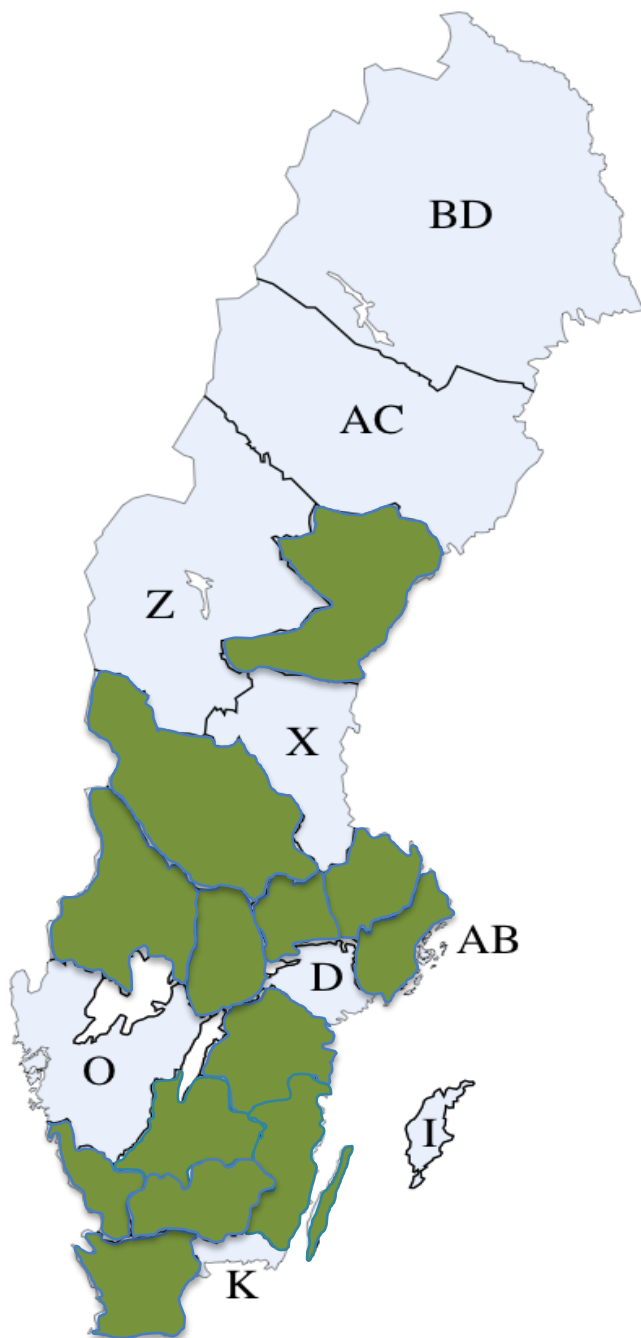
I samtliga tabeller redovisas resultatet avrundat till två decimaler. I den externa användningen av resultatet rekommenderas att resultatet avrundas till en decimal.

Konfidensintervall

I grafer och tabeller redovisas resultaten med konfidensintervall. Konfidensgraden är genomgående 95%. Om konfidensintervallen mellan två resultat ej överlappar är skillnaden signifikant. Det kan ses antingen visuellt direkt i grafen eller genom att jämföra värden i tabellerna. Skillnaden mellan två resultat kan vara signifikant även vid överlapp av konfidensintervall upp till 25%, därefter ökar gradvis osäkerheten. Konfidensintervallet minskar med mindre spridning i data och ökad volym, små kliniker har i regel bredare konfidensintervall än större kliniker.

Deltagare

Totalt tretton landsting i fem regioner deltar i kvalitetsregistret: Västernorrland, Dalarna, Värmland, Uppsala, Västmanland, Örebro, Stockholm, Östergötland, Jönköping, Kalmar, Halland, Skåne och Kronoberg.

Täckningsgrad

Totala täckningsgraden för registret är 93 procent. Täckningsgraden för alla landsting utom Stockholm är 100 procent, för Stockholm är täckningsgraden 75 procent.

Resultat

Resultaten är uppdelade i tre nivåer, *nationell nivå*, *landstingsnivå* och *kliniknivå*.

För att lättare överblicka resultaten har vissa frågor som är relaterade till varandra slagits samman till en indikator. Nedan beskrivs de tre indikatorer som används.

Definition av indikatorer

Indikator - Tillfredsställelse

Indikatorn *Tillfredsställelsen* är huvudindikator och den viktigaste indikatorn. Den beräknas som medelvärdet för samtliga frågor i IOI-HA delen av enkäten, fråga 3-9. Medelvärdet beskriver det totala nyttan eller tillfredsställelsen som patienten upplever efter rehabiliteringen.

Indikator - Kontakt/Delaktighet

Indikatorn beräknas som medelvärdet för frågorna 16-20. Medelvärdet Kontakt/Information beskriver hur informationsprocessen till patienten fungerar och hur personalen bemöter patienten.

Indikator - Funktion

Indikatorn beräknas som medelvärde för frågorna 11-14. Indikatorn anger hur patienten uppfattar hörapparatsens funktion. Funktionen hos hörapparaten påverkas av hur den ställs in av audionomen och vilken modell som används. Patienten anger hur väl hörapparaten fungerar kring *återkoppling*, *ljudkvalitet*, *obehagligt starka ljud* och vid *kommunikation i buller* och i sociala sammanhang.

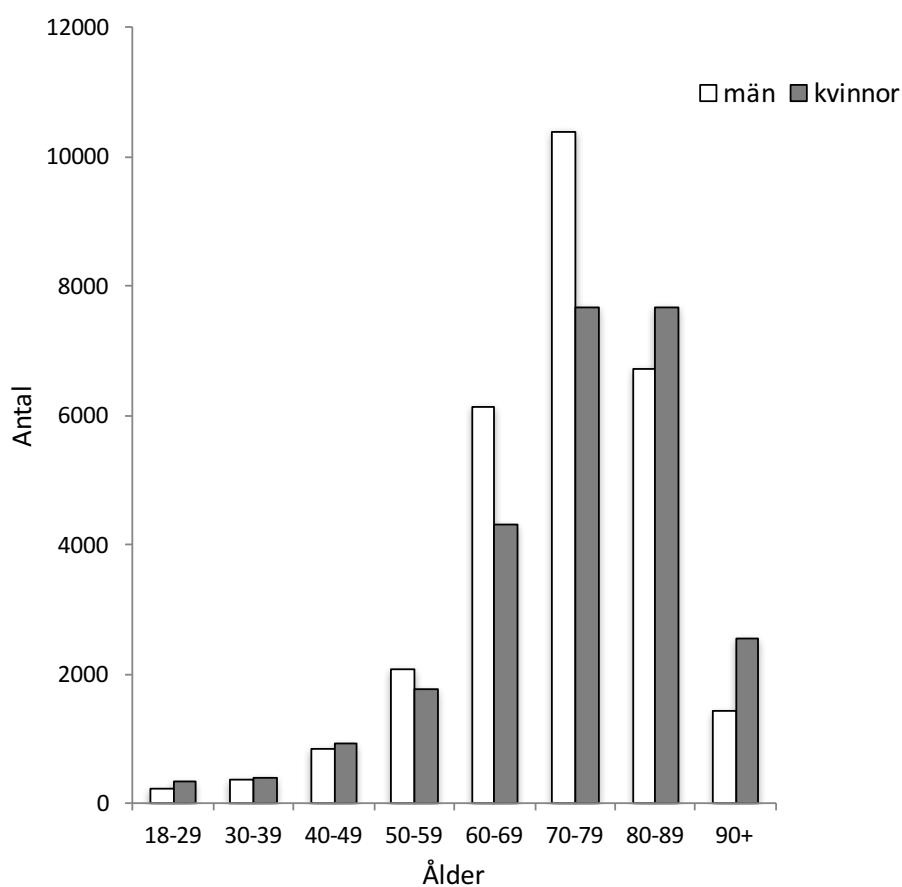
Struktur av tabeller

Tabellerna är sorterade i fallande ordning avseende huvudindikatorn Tillfredsställelse. Landstinget eller kliniken med högst poäng placeras högst upp i tabellen.

Nationella resultat

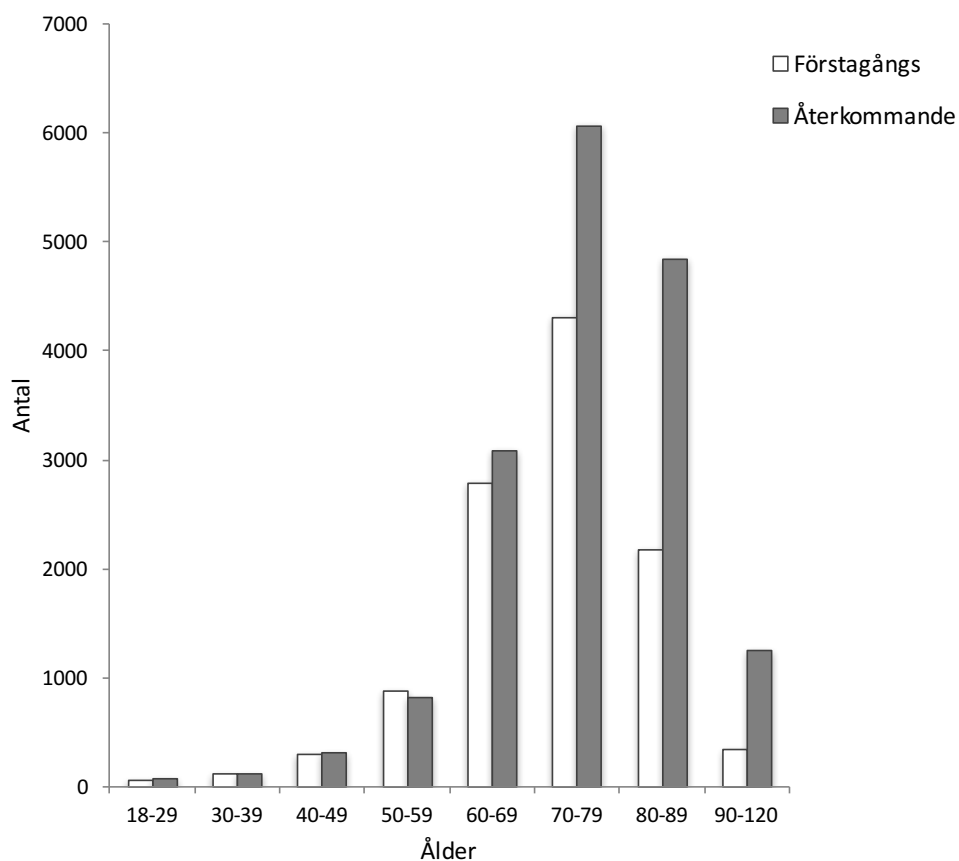
Åldersfördelning

Åldersfördelningen för män och kvinnor redovisas i Figur 1. Andelen kvinnor är dominerande de övre åldersgrupperna (80-89, 90+) medan männen är fler i åldersgrupperna 60-69 och 70-79.

Figur 1 Åldersfördelning för män och kvinnor i kvalitetsregistret 2015.

Åldersfördelningen för förstagångsanvändare och återkommande besök redovisas i Figur 2. Medelåldern för förstagångsanvändare är 71.5 år med ett tonmedelvärde på 40.7 dB HL. Från åldern 70 år är återkommande förskrivningar betydligt fler jämfört med förstagångsförskrivningar.

Figur 2 Åldersfördelning för förstagångsanvändare och återkommande i kvalitetsregistret 2015.

Nationella värden

Nationella värden för indikatorerna redovisas i tabellen nedan.

Indikator	Medel	Std	N	Män		Kvinnor	
				Medel	Std	Medel	Std
Tillfredsställelse	3.82	0.73	91263	3.81	0.72	3.84	0.75
Kontakt/Information	4.17	0.71	91267	4.17	0.68	4.18	0.74
Funktion	3.64	0.72	91267	3.64	0.70	3.65	0.75

Tabell 2 Nationella värden för indikatorerna, Tillfredsställelse, Kontakt/Information och Funktion. Data från åren 2012-2015.

IOI-HA

Nationella värden för IOI-HA och enskilda dimensioner redovisas i Tabell 3. Högst upp i tabellen redovisas medelvärde för samtliga sju frågor i IOI-HA (markerat med Total). Vidare redovisas varje enskild dimension i IOI-HA.

Nationellt värde för tillfredsställelse är 3.82 poäng med en standardavvikelse på 0.73 poäng.

Notera skillnaden (0.16) i tillfredsställelse mellan kategorierna bilateral (3.86) samt unilateral (3.70). Vidare noteras skillnaden (0.66) i användning av hörapparat mellan återkommande förskrivningar (4.36) jämfört med förstagångsförskrivningar (3.70). Det är små skillnader mellan könen förutom för faktorn loth (Impact on others), där män (3.66) är mer oroliga för att deras hörselproblem ställer till besvär för anhöriga jämfört med kvinnor 3.80.

	Total		Male		Female		Unilateral		Bilateral		Return Client		First Time	
	N	91263	N	49084	N	42179	N	17771	N	73092	N	54651	N	35214
	Mean	Std	Mean	Std	Mean	Std	Mean	Std	Mean	Std	Mean	Std	Mean	Std
Total	3.82	0.73	3.81	0.72	3.84	0.75	3.70	0.77	3.86	0.72	3.85	0.71	3.79	0.75
Use	4.10	1.06	4.08	1.08	4.12	1.03	3.95	1.12	4.14	1.04	4.36	0.91	3.70	1.14
Benefit	3.86	1.02	3.86	1.00	3.85	1.04	3.70	1.08	3.90	1.00	3.95	1.00	3.72	1.03
RAL	3.32	1.06	3.30	1.04	3.34	1.09	3.23	1.09	3.34	1.05	3.18	1.07	3.52	1.02
Sat	4.09	1.04	4.08	1.04	4.10	1.04	3.91	1.11	4.13	1.01	4.20	0.98	3.92	1.09
RPR	4.00	1.03	3.99	1.01	4.02	1.05	3.90	1.09	4.03	1.01	3.88	1.06	4.20	0.94
loth	3.72	1.08	3.66	1.06	3.80	1.09	3.63	1.11	3.75	1.07	3.57	1.08	3.97	1.02
QoL	3.73	1.00	3.72	0.96	3.73	1.03	3.59	1.02	3.76	0.99	3.82	1.00	3.59	0.97

Tabell 3 Nationella värden för IOI-HA. Data från åren 2012-2015.

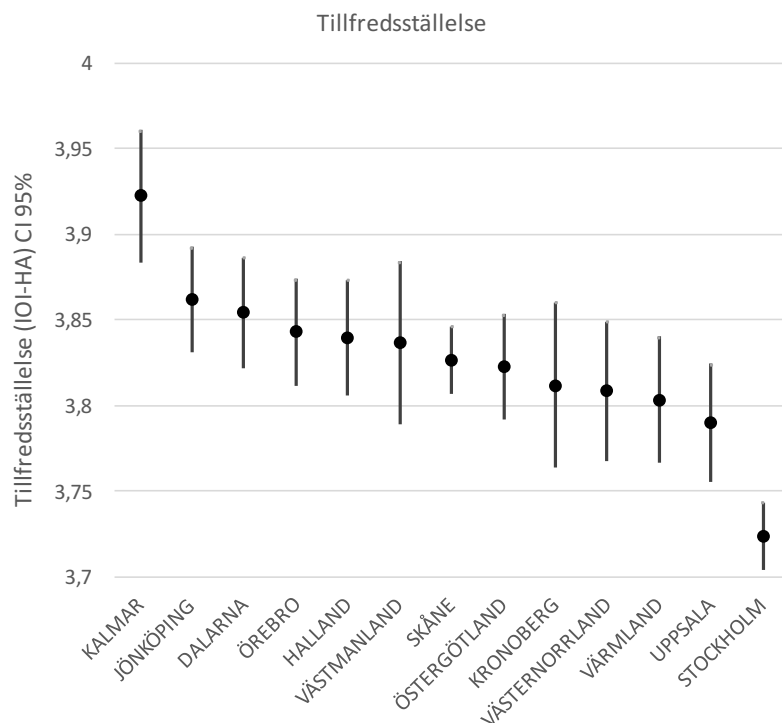
Resultat uppdelat i landsting

Resultat uppdelat i landsting där samtliga kliniker i landstinget inkluderas och samtliga patientgrupper ingår.

Tillfredsställelse

County	Value	CI low (95%)	CI high (95%)	Std	Age	PTA (dB)	Bilateral (%)	First time (%)	Value (Male)	Value (Female)	N (respondent)	N	Response rate (%)
KALMAR	3.92	3.88	3.96	0.67	74	45	84	43	3.89	3.96	1188	2099	57
JÖNKÖPING	3.86	3.83	3.89	0.70	74		85	39	3.84	3.89	2031	3652	56
DALARNA	3.85	3.82	3.89	0.72	74	47	77	34	3.83	3.89	1938	3071	63
ÖREBRO	3.84	3.81	3.87	0.70	72		79	42	3.82	3.87	1973	3204	62
HALLAND	3.84	3.81	3.87	0.74	74		80	39	3.83	3.86	1848	3135	59
VÄSTMANLAND	3.84	3.79	3.88	0.73	73	46	70	43	3.81	3.87	910	1503	61
SKÅNE	3.83	3.81	3.85	0.76	74		87	41	3.82	3.84	5012	8954	56
ÖSTERGÖTLAND	3.82	3.79	3.85	0.72	74	49	79	38	3.80	3.85	2160	3519	61
KRONOBERG	3.81	3.76	3.86	0.71	74		82	29	3.78	3.85	825	1433	58
VÄSTERNORRLAND	3.81	3.77	3.85	0.76	73	48	74	35	3.76	3.88	1344	2089	64
VÄRMLAND	3.80	3.77	3.84	0.73	75		80	39	3.80	3.80	1515	2448	62
UPPSALA	3.79	3.76	3.82	0.72	74		85	34	3.76	3.83	1688	2918	58
STOCKHOLM	3.72	3.70	3.74	0.75	74	46	86	37	3.74	3.71	5473	10242	53

Tabell 4 Medelvärde för indikatorn Tillfredsställelse, IOI-HA. Fråga 3-9. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: landsting, värde på indikator, undre gräns för konfidensintervall, över gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, ålder, tonmedelvärde, andelen bilaterala utprovningar, andelen förstagsångsförskrivningar, värde för män, värde för kvinnor, antal respondenter, antal utskick och svarsfrekvens.

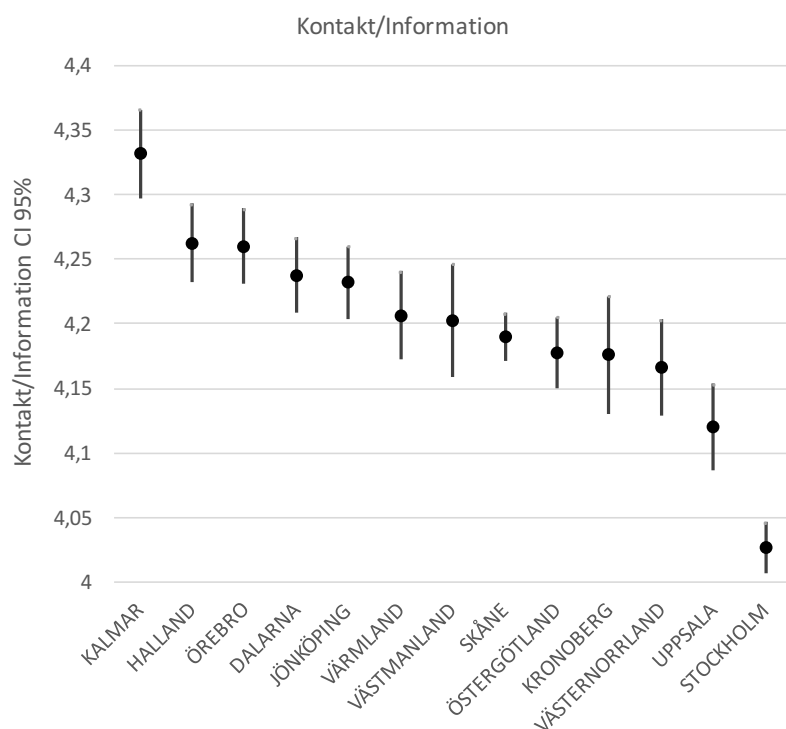

Tabell 5 Konfidensintervall för indikatorn Tillfredsställelse, IOI-HA. Fråga 3-9.

Kontakt/Information

County	Value	CI low (95%)	CI high (95%)	Std	Age	PTA (dB)	Bilateral (%)	First time (%)	Value (Male)	Value (Female)	N (respondent)	N	Response rate (%)
KALMAR	4.33	4.30	4.37	0.60	74	45	84	43	4.34	4.33	1188	2099	57
HALLAND	4.26	4.23	4.29	0.66	74		80	39	4.29	4.23	1848	3135	59
ÖREBRO	4.26	4.23	4.29	0.66	72		79	42	4.25	4.27	1973	3204	62
DALARNA	4.24	4.21	4.27	0.66	74	47	77	34	4.22	4.26	1938	3071	63
JÖNKÖPING	4.23	4.20	4.26	0.65	74		85	39	4.25	4.21	2031	3652	56
VÄRMLAND	4.21	4.17	4.24	0.68	75		80	39	4.19	4.23	1515	2448	62
VÄSTMANLAND	4.20	4.16	4.25	0.67	73	46	70	43	4.20	4.20	910	1503	61
SKÅNE	4.19	4.17	4.21	0.70	74		87	41	4.19	4.19	5012	8954	56
ÖSTERGÖTLAND	4.18	4.15	4.20	0.65	74	49	79	38	4.16	4.20	2160	3519	61
KRONOBERG	4.18	4.13	4.22	0.66	74		82	29	4.18	4.17	825	1433	58
VÄSTERNORRLAND	4.17	4.13	4.20	0.70	73	48	74	35	4.13	4.21	1344	2089	64
UPPSALA	4.12	4.09	4.15	0.70	74		85	34	4.10	4.15	1688	2918	58
STOCKHOLM	4.03	4.01	4.05	0.75	74	46	86	37	4.03	4.02	5473	10242	53

Tabell 6 Medelvärde för indikator Kontakt/Information. Fråga 16-20. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: landsting, värde på indikator, undre gräns för konfidensintervall, över gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, ålder, tonmedelvärde, andelen bilaterala utprovningar, andelen förstagångsförskrivningar, värde för män, värde för kvinnor, antal respondenter, antal utskick och svarsfrekvens.

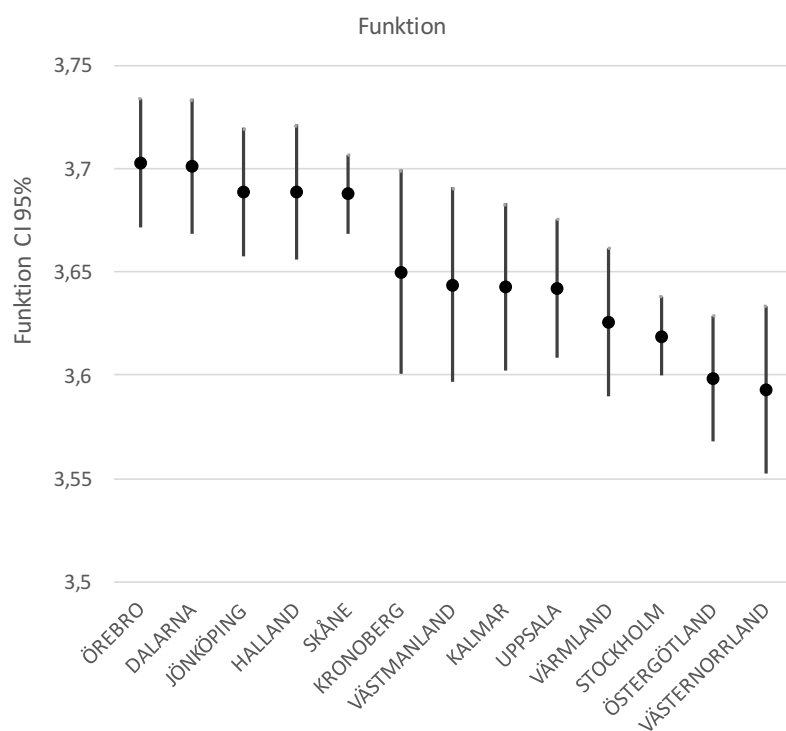

Tabell 7 Konfidensintervall för indikator Kontakt/Information. Fråga 16-20.

Funktion

County	Value	CI low (95%)	CI high (95%)	Std	Age	PTA (dB)	Bilateral (%)	First time (%)	Value (Male)	Value (Female)	N (respondent)	N	Response rate (%)
ÖREBRO	3.70	3.67	3.73	0.71	72		79	42	3.68	3.73	1973	3204	62
DALARNA	3.70	3.67	3.73	0.72	74	47	77	34	3.69	3.72	1938	3071	63
JÖNKÖPING	3.69	3.66	3.72	0.71	74		85	39	3.69	3.69	2031	3652	56
HALLAND	3.69	3.66	3.72	0.71	74		80	39	3.68	3.70	1848	3135	59
SKÅNE	3.69	3.67	3.71	0.73	74		87	41	3.68	3.70	5012	8954	56
KRONOBERG	3.65	3.60	3.70	0.72	74		82	29	3.64	3.67	825	1433	58
VÄSTMANLAND	3.64	3.60	3.69	0.72	73	46	70	43	3.63	3.65	910	1503	61
KALMAR	3.64	3.60	3.68	0.71	74	45	84	43	3.62	3.67	1188	2099	57
UPPSALA	3.64	3.61	3.68	0.70	74		85	34	3.62	3.68	1688	2918	58
VÄRMLAND	3.63	3.59	3.66	0.71	75		80	39	3.61	3.64	1515	2448	62
STOCKHOLM	3.62	3.60	3.64	0.72	74	46	86	37	3.64	3.59	5473	10242	53
ÖSTERGÖTLAND	3.60	3.57	3.63	0.72	74	49	79	38	3.60	3.59	2160	3519	61
VÄSTERNORRLAND	3.59	3.55	3.63	0.75	73	48	74	35	3.57	3.63	1344	2089	64

Tabell 8 Medelvärde för indikator funktion. Fråga 11-14. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: landsting, värde på indikator, undre gräns för konfidensintervall, över gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, ålder, tonmedelvärde, andelen bilaterala utprovningar, andelen förstagångsförskrivningar, värde för män, värde för kvinnor, antal respondenter, antal utskick och svarsfrekvens.

Tabell 9 Konfidensintervall för indikator funktion. Fråga 11-14.

Sammanfattning per landsting

Dalarna

Landsting	DALARNA	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.4	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	70.4	71.5
Andel binauralt (%)	77.3	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	34.2	38.5
Andel män (%)	55.4	54.5
Andel kvinnor (%)	44.6	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.85	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.24	4.17
Indikator Funktion	3.70	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	66.0	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	94.4	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	90.8	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	75.7	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	73.0	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	83.9	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	37.5	36.1

Tabell 10 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Halland

Landsting	HALLAND	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.6	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	71.2	71.5
Andel binauralt (%)	80.2	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	38.9	38.5
Andel män (%)	55.7	54.5
Andel kvinnor (%)	44.3	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.84	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.26	4.17
Indikator Funktion	3.69	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	65.4	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	94.4	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	92.1	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	75.2	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	72.4	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	82.2	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	35.5	36.1

Tabell 11 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Jönköping

Landsting	JÖNKÖPING	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.0	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	71.5	71.5
Andel binauralt (%)	85.3	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	39.4	38.5
Andel män (%)	57.0	54.5
Andel kvinnor (%)	43.0	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.86	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.23	4.17
Indikator Funktion	3.69	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	66.7	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	94.8	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	91.6	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	75.5	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	72.8	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	80.8	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	37.9	36.1

Tabell 12 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Uppsala

Landsting	UPPSALA	Nationellt genomsnitt
Medelålder	72.9	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	70.4	71.5
Andel binauralt (%)	84.7	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	34.4	38.5
Andel män (%)	55.7	54.5
Andel kvinnor (%)	44.3	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.79	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.12	4.17
Indikator Funktion	3.64	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	62.6	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	91.5	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	87.8	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	71.3	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	69.5	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	79.3	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	34.7	36.1

Tabell 13 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Kalmar

Landsting	KALMAR	Nationellt genomsnitt
Medelålder	74.2	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	72.5	71.5
Andel binauralt (%)	83.6	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	43.0	38.5
Andel män (%)	55.4	54.5
Andel kvinnor (%)	44.6	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.92	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.33	4.17
Indikator Funktion	3.64	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	72.9	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	97.4	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	94.7	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	78.4	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	74.3	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	82.9	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	34.8	36.1

Tabell 14 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Kronoberg

Landsting	KRONOBERG	Nationellt genomsnitt
Medelålder	74.2	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	73.1	71.5
Andel binauralt (%)	81.9	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	29.5	38.5
Andel män (%)	56.4	54.5
Andel kvinnor (%)	43.6	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.81	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.18	4.17
Indikator Funktion	3.65	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	68.1	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	94.9	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	90.5	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	71.7	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	70.7	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	79.8	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	38.1	36.1

Tabell 15 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Värmland

Landsting	VÄRMLAND	Nationellt genomsnitt
Medelålder	74.5	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	72.3	71.5
Andel binauralt (%)	79.8	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	39.5	38.5
Andel män (%)	56.0	54.5
Andel kvinnor (%)	44.0	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.80	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.21	4.17
Indikator Funktion	3.63	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	64.5	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	93.5	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	90.0	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	73.4	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	73.4	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	80.6	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	32.3	36.1

Tabell 16 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Västernorrland

Landsting	VÄSTERNORRLAND	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.4	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	70.9	71.5
Andel binauralt (%)	73.8	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	35.5	38.5
Andel män (%)	58.4	54.5
Andel kvinnor (%)	41.6	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.81	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.17	4.17
Indikator Funktion	3.59	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	66.2	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	94.3	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	89.4	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	70.5	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	75.7	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	79.2	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	36.4	36.1

Tabell 17 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Västmanland

Landsting	VÄSTMANLAND	Nationellt genomsnitt
Medelålder	71.8	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	70.5	71.5
Andel binauralt (%)	69.9	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	43.2	38.5
Andel män (%)	53.4	54.5
Andel kvinnor (%)	46.6	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.84	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.20	4.17
Indikator Funktion	3.64	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	64.3	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	94.4	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	88.8	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	75.0	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	75.0	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	80.9	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	36.9	36.1

Tabell 18 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Skåne

Landsting	SKÅNE	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.6	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	72.0	71.5
Andel binauralt (%)	87.4	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	41.5	38.5
Andel män (%)	53.8	54.5
Andel kvinnor (%)	46.2	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.83	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.19	4.17
Indikator Funktion	3.69	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	63.9	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	93.7	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	89.5	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	73.4	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	72.8	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	80.0	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	38.3	36.1

Tabell 19 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Stockholm

Landsting	STOCKHOLM	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.1	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	71.2	71.5
Andel binauralt (%)	85.7	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	36.7	38.5
Andel män (%)	51.0	54.5
Andel kvinnor (%)	49.0	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.72	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.03	4.17
Indikator Funktion	3.62	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	58.0	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	89.3	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	83.9	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	67.0	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	70.2	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	77.2	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	34.3	36.1

Tabell 20 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Örebro

Landsting	ÖREBRO	Nationellt genomsnitt
Medelålder	70.9	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	71.1	71.5
Andel binauralt (%)	78.8	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	42.2	38.5
Andel män (%)	54.9	54.5
Andel kvinnor (%)	45.1	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.84	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.26	4.17
Indikator Funktion	3.70	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	62.5	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	95.5	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	92.2	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	75.1	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	72.1	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	82.8	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	36.9	36.1

Tabell 21 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Östergötland

Landsting	ÖSTERGÖTLAND	Nationellt genomsnitt
Medelålder	73.4	73.2
Medelålder förstagångsanvändare	71.9	71.5
Andel binauralt (%)	79.0	82.5
Andel förstagångsanvändare (%)	37.6	38.5
Andel män (%)	55.2	54.5
Andel kvinnor (%)	44.8	45.5
Indikator Tillfredsställelse	3.82	3.81
Indikator Kontakt/Information	4.18	4.17
Indikator Funktion	3.60	3.65
Andel som förbättrat livsglädjen en hel del eller väldigt mycket (%)	62.0	63.5
Andel nöjda eller mycket nöjda med bemötandet (%)	93.4	93.2
Andel nöjda eller mycket nöjda med informationen (%)	89.5	89.2
Andel som upplevde stor eller mycket stor delaktighet (%)	71.6	72.5
Andel som använder hörapparaten fyra timmar eller mer per dag (%)	74.3	72.4
Andel som har små eller inga svårigheter att hantera hörapparaten (%)	81.5	80.3
Andel där hörapparaten hjälpt en del eller väldigt mycket i bullriga miljöer (%)	35.1	36.1

Tabell 22 De viktigaste indikatorerna jämförda med motsvarande nationella värden.

Bortfallsanalys

Svarsfrekvensen för registret är 53 procent. Bortfallet beror på flera orsaker. Vanligast är att man helt enkelt väljer att inte svara, men även avflyttning eller andra orsaker påverkar bortfallet. Bortfallsanalysen syftar till att undersöka om det är skillnader mellan de svarande och icke svarande. Det faktorer som jämförs är kön och ålder.

Om medelåldern för icke svarande är jämförbar med medelåldern för svarande är resultatet representativt avseende ålder. Kvalitetsregistret gör bedömningen att det är små skillnaderna mellan gruppen svarande och icke svarande, för män är åldern på de icke svarande något lägre jämför med de svarande.

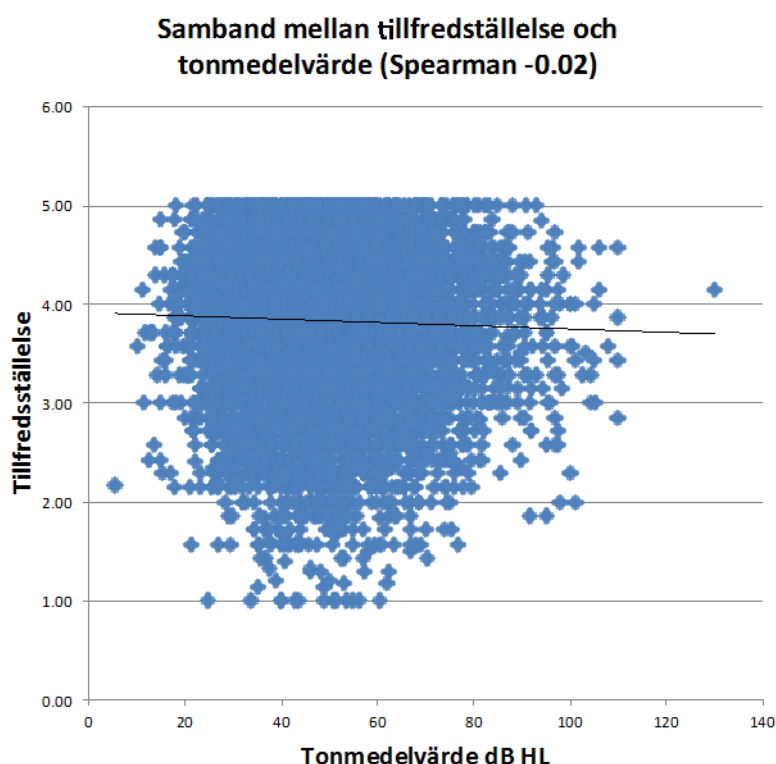
	Man (svarande) ålder	Man (ej svarande) ålder	Kvinna (svarande) ålder	Kvinna (ej svarande) ålder
ÖREBRO	72.0	67.4	72.8	69.6
ÖSTERGÖTLAND	74.0	70.3	74.6	73.7
UPPSALA	73.3	71.4	73.9	72.6
VÄSTMANLAND	72.6	68.1	72.8	72.7
STOCKHOLM	73.6	70.9	74.1	73.9
HALLAND	73.5	71.8	73.8	75.2
VÄSTERNORRLAND	72.6	71.5	73.8	76.5
SKÅNE	73.7	72.1	74.6	74.1
DALARNA	73.2	70.8	74.0	75.5
VÄRMLAND	74.6	72.9	75.4	75.0
KALMAR	74.0	72.3	74.5	76.6
JÖNKÖPING	72.8	70.5	74.6	74.1
KRONOBERG	74.4	71.8	73.9	76.6
Medelvärde	73.4	70.9	74.1	74.3

Tabell 23 Bortfallsanalys. För varje landsting visas medelåldern för svarande respektive ej svarande uppdelat på män och kvinnor.

Förbättringsarbete

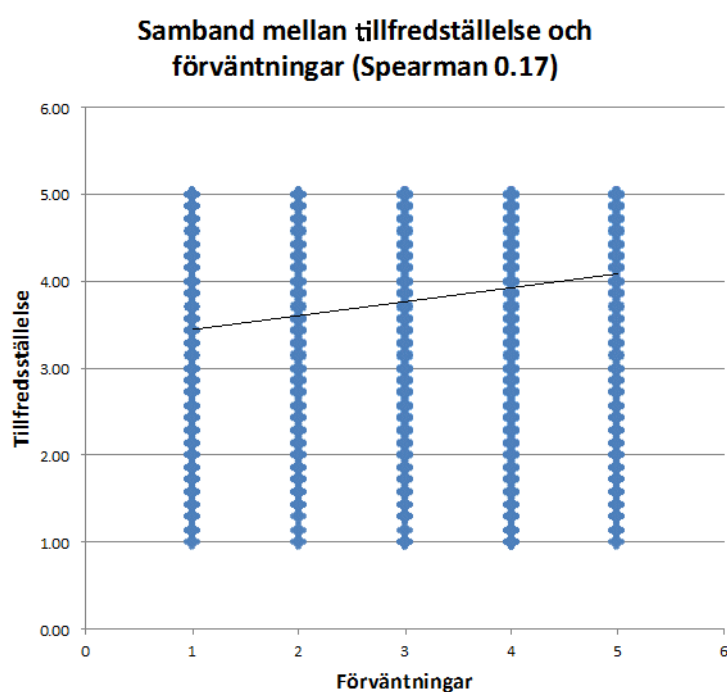
För att vårdgivaren ska kunna bedriva ett bra förbättringsarbete är det centralt att få kunskap om vilka faktorer som gör skillnad för utfallet av rehabiliteringen. Insatser bör koncentreras till områden där de gör störst skillnad. Kvalitetsregistret kan presentera information och kunskap kring detta. Det viktigaste processmålet i kvalitetsregistret är indikatorn *tillfredsställelse* som mäter det övergripande utfallet av rehabiliteringen. Genom att studera sambanden mellan *tillfredsställelse* och annan information i registret får man bättre förståelse kring vilka moment som ska prioriteras. Nedan presenteras vilka samband som finns mellan indikatorn *tillfredsställelse* och måtten *kontakt*, *funktion*, *tonmedelvärde*, *förväntningar* och hur hörapparaten är att *hantera*.

Figur 3 visar sambandet mellan tillfredsställelse och grad av hörselnedsättning (tonmedelvärde). Resultatet visar att det inte finns något samband, patienter med en lättare nedsättning anger samma nivå av tillfredsställelse av rehabiliteringen som patienter med en svårare nedsättning. Resultatet visar att det kan vara svårt att använda tonmedelvärde för att avgöra vilka som ska erbjudas hörapparat.

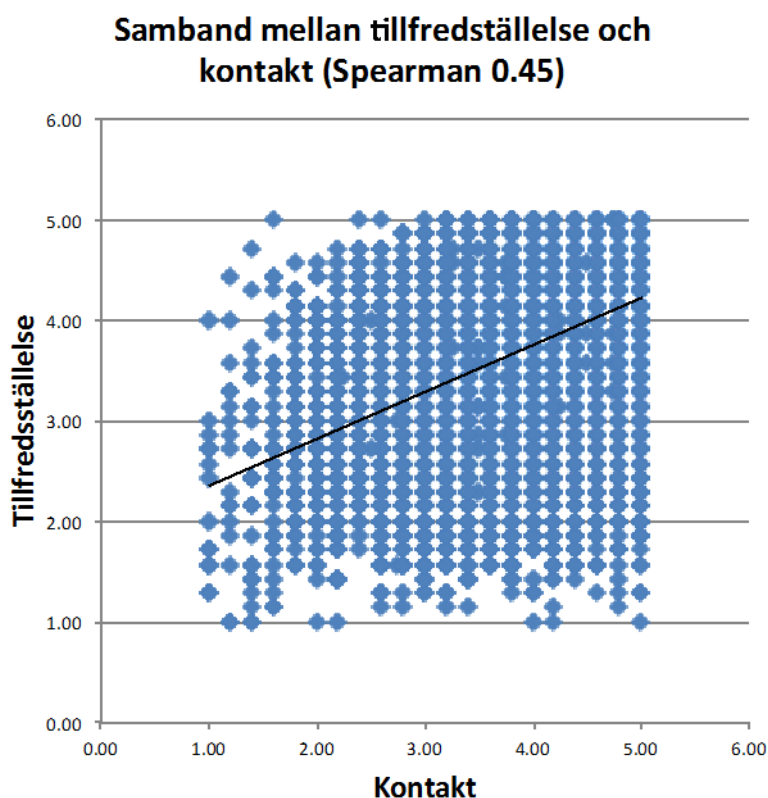
Figur 3 Samband mellan tillfredsställelse och tonmedelvärde. Korrelationskoefficienten (Spearman) är -0.02, ingen korrelation.

Figur 4 visar sambandet mellan tillfredsställelse och förväntningar (fråga 15) inför första besöket. Det finns en svag positiv korrelation. Det betyder att patienter med högre förväntningar också anger ett något bättre utfall av rehabiliteringen.

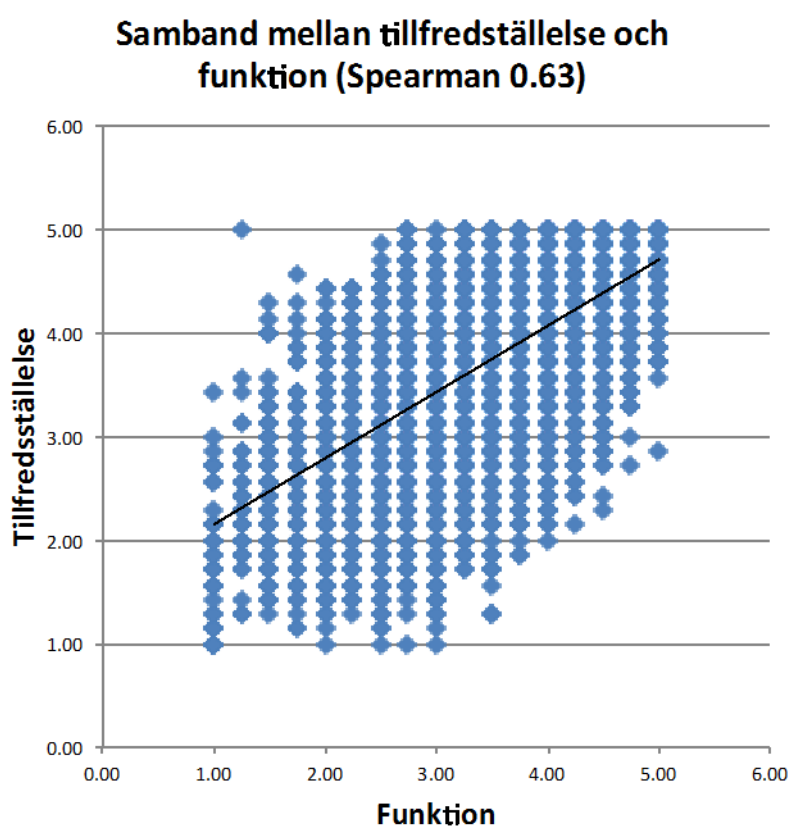
Figur 4 Samband mellan tillfredsställelse och förväntningar. Korrelationskoefficienten (Spearman) är 0.17, svag.

Figur 5 Visar sambandet mellan tillfredsställelse och kontakt, information och bemötande. Figuren visar ett starkt och tydligt samband mellan utfallet av rehabiliteringen och kontakt, information och bemötande. De patienter som får bra information får också en bättre rehabilitering. Att samordna och förtydliga informationsmetodiken och kontakten med patienten inom organisationen är ett effektivt sätt att förbättra kvaliteten på rehabiliteringen.

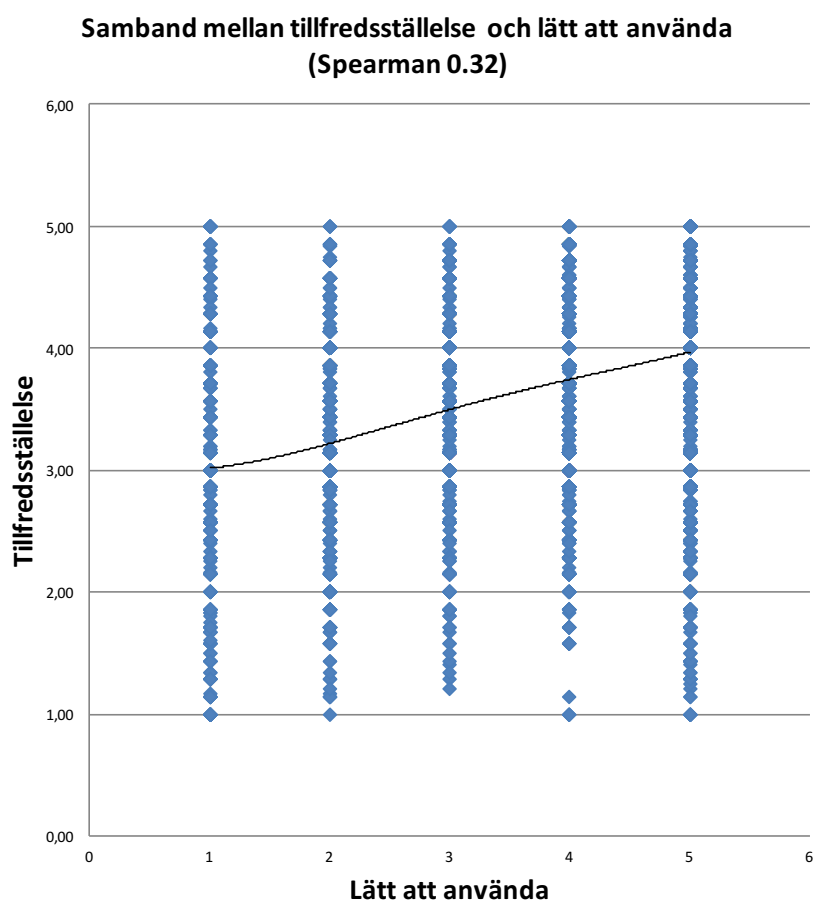
Figur 5 Samband mellan tillfredsställelse och kontakt. Korrelationskoefficienten (Spearman) är 0.45, stark.

Figur 6 visar sambandet mellan tillfredsställelse och funktion. Funktionen hos hörapparaten har ett starkt samband med utfallet av rehabiliteringen. Patienter som anger att funktionerna återkoppling, hanteringen av obehagligt starka ljud, ljudkvalitet och kommunikation i buller fungerar bra får också ett betydligt bättre utfall av rehabiliteringen. Hur väl hörapparaten ställs in påverkar funktionen hos hörapparaten och där är audionomens arbete mycket viktigt. Att ha en gemensam metodik för hur olika modeller ska hanteras och programmeras har stor påverkan på utfallet av rehabiliteringen.

Figur 6 Samband mellan tillfredsställelse och funktion. Korrelationskoefficienten (Spearman) är 0.63, stark eller mycket stark.

Figur 7 visar sambandet mellan tillfredsställelse och hur lätt det är att använda hörapparaten, t.ex. hantera reglage, sätta på plats eller byta batteri. Hur lätt det är att använda hörapparaten har en svag eller på gränsen till måttlig korrelation med utfallet av hörselrehabiliteringen. Patienter som rehabiliteras med en hörapparat som är lätt att hantera rapporterar ett bättre utfall av rehabiliteringen.

Figur 7 Samband mellan tillfredsställelse och lätt att använda. Korrelationskoefficienten (Spearman) är 0.32, svag. N=15224

Sambanden som presenteras kan användas i kvalitetsarbetet. Som ett exempel kan tas en vårdgivare som ligger lågt på indikatorn kontakt men högt på indikatorn funktion. Den första indikatorn drar till viss del ner det totala resultatet. Det är då tydligt att arbetet ska koncentreras till hur informationen och kontakten med patienten hanteras. I ett annat fall kan motsatsen gälla, att indikatorn funktion

ligger sämre till. Det är då viktigt att se över hur modellerna hanteras och att det görs på samma sätt över hela organisationen.

Appendix – Frågeformulär

1. Hur länge har du använt hörapparat/er?

1 till 12 månader

☐

1 till 3 år

☐

4 till 10 år

☐

11 till 20 år

☐

mer än 20 år

☐

2. Använder du en eller två hörapparater eller en hörapparat i kombination med annat hörhjälpmedel? Ange ett alternativ.

hörapparat på ett
öra

☐

hörapparat på båda
öronen

☐

hörapparat och
cochleaimplantat

☐

hörapparat och
benförankrad

☐

cros-apparat

☐

3. Tänk på hur mycket du använde din/a nuvarande hörapparat/er under de senaste två veckorna. Hur många timmar använde du hörapparaten/erna under en genomsnittlig dag?

inte alls

☐

mindre än 1
timme per dag

☐

1 till 4
timmar per dag

☐

4 till 8
timmar per dag

☐

mer än 8
timmar per dag

☐

4. Tänk på den situation där du mest önskade höra bättre innan du fick din/a nuvarande hörapparat/er. Hur mycket har hörapparaten/erna hjälpt i den situationen under de senaste två veckorna?

hjälppte
inte alls

☐

hjälppte
lite

☐

hjälppte
någorlunda

☐

hjälppte
en hel del

☐

hjälppte
våldigt mycket

☐

5. Tänk igen på den situation där du mest önskade höra bättre. Hur mycket svårigheter har du FORTFARANDE i den situationen när du använder din/a nuvarande hörapparat/er?

stora
svårigheter

☐

en hel del
svårigheter

☐

måttliga
svårigheter

☐

lite
svårigheter

☐

inga
svårigheter

☐

6. Tycker du att din/a nuvarande hörapparat/er är värd/a besväret om du tar hänsyn till allt?

inte alls
värda besväret

☐

lite
värda besväret

☐

någorlunda
värda besväret

☐

en hel del
värda besväret

☐

mycket väl
värda besväret

☐

7. Hur mycket har dina kvarstående hörselproblem försvårat vad du kunnat göra under de senaste två veckorna med din/a nuvarande hörapparat/er?

försvårat
mycket

☐

försvårat
en hel del

☐

försvårat
måttligt

☐

försvårat
något

☐

inte försvårat
alls

☐

8. Hur mycket tror du att andra människor besvärades av dina svårigheter att höra under de senaste två veckorna med din/a nuvarande hörapparat/er?

besvärades våldigt
mycket

☐

besvärades
en hel del

☐

besvärades måttligt

☐

besvärades
lite

☐

besvärades
inte alls

☐

9. Hur mycket har din/a nuvarande hörapparat/er påverkat din livsglädje om du tar hänsyn till allt?

försämrat	ingen ändring	förbättrat något	förbättrat en hel del	förbättrat våldigt mycket
☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur mycket svårigheter har du att hantera din/a hörapparat/er, t.ex. sätta på plats, byta batteri eller hantera reglage?

stora svårigheter	en hel del svårigheter	måttliga svårigheter	lite svårigheter	inga svårigheter
☐	☐	☐	☐	☐

11. Har det hänt att ljudet i din/a nuvarande **Var god vänd!** hörapparat/er blir oacceptabelt starkt?

mycket ofta	ofta	ibland	sällan	aldrig
☐	☐	☐	☐	☐

12. Har det hänt att din/a nuvarande hörapparat/er tjuter eller visslar när de sitter på plats?

mycket ofta	ofta	ibland	sällan	aldrig
☐	☐	☐	☐	☐

13. Hur nöjd är du med ljudkvaliteten i din/a nuvarande hörapparat/er?

inte alls nöjd	lite nöjd	någorlunda nöjd	nöjd	mycket nöjd
☐	☐	☐	☐	☐

14. Hur mycket har din/a nuvarande hörapparat/er hjälpt dig vid samtal i bullriga miljöer eller i miljöer där flera pratar samtidigt?

hjälppte inte alls	hjälppte lite	hjälppte någorlunda	hjälppte en hel del	hjälppte våldigt mycket
☐	☐	☐	☐	☐

15. Vilka övergripande förväntningar hade du på rehabiliteringen inför första besöket?

mycket låga	låga	neutrala	höga	mycket höga
☐	☐	☐	☐	☐

16. Hur nöjd var du med personalens bemötande?

inte alls nöjd	lite nöjd	någorlunda nöjd	nöjd	mycket nöjd
☐	☐	☐	☐	☐

17. Hur nöjd var du med information och hjälp du fick vid besöken?

inte alls
nöjd
☐

lite
nöjd
☐

någorlunda
nöjd
☐

nöjd
☐

mycket nöjd
☐

18. I vilken utsträckning upplevde du dig delaktig i hörapparatutprovningen?

inte alls
☐

lite
utsträckning
☐

någorlunda
utsträckning
☐

stor
utsträckning
☐

mycket stor
utsträckning
☐

19. I vilken utsträckning tyckte du att du fick möjlighet att påverka om du ville ha hörapparat på ett eller båda öronen?

inte alls
☐

lite
utsträckning
☐

någorlunda
utsträckning
☐

stor
utsträckning
☐

mycket stor
utsträckning
☐

20. I vilken utsträckning upplevde du att din audionom lyssnade på dig och dina önskemål i rehabiliteringen?

inte alls
☐

lite
utsträckning
☐

någorlunda
utsträckning
☐

stor
utsträckning
☐

mycket stor
utsträckning
☐

Referenser

Arlinger, Stig. 2005. "Translations of the International Outcome Inventory for Hearing Aids (IOI-HA).
Svensk version." *Audionytt* 3.

Hörselvårdstjänster, SIS/TK 523. 2010. "Tjänster vid utprovning av hörapparater, SS-EN 15927:2010."